

Garson ve benzeri işçilerin hizmet karşılıkları hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile ilân : 3. II. 1953 - Sayı : 8325)

No.
6032

Kabul tarihi
28. I. 1953

MADDE 1. — Otel, pansiyon, lokanta, kahvehane, gazino, açık hava lokanta ve gazinosu, çalgılı eğlence yeri, bar, dans salonu, kulüp, oyun salonu, birahane, içki salonu ve benzeri yerlerle içki verilen ve mahallinde istihlâk edilmek üzere her türlü yiyecek ve içecek satılan yerlerde ve bahşiş usulünün uygulandığı müesseselerde iş veren veya iş veren vekili tarafından servis karşılığı veya sair namlarla müşterilerin hesap puslalarına bahşiş olarak yüzde ilâvesi suretiyle veya sair şekillerle alınan paraların ve kendi arzusu ile müşteri tarafından iş veren veya iş veren vekiline bırakılan veya bu kimselerden birinin nezdinde yahut da bunlardan birisinin nezareti altında bir araya toplanan bütün bahşiş paraların iş veren veya iş veren vekili tarafından işçilere aynen ve tamamen ödenmesi mecburidir.

İş veren veya iş veren vekili yukarıki fıkrada bahsi geçen paraların kendi tarafından alındığını ve aynen ve tamamen işçilerine dağıtıldığını bu kanunda gösterilmiş bulunan esaslar dairesinde tevsik etmek mecburiyetindedir.

MADDE 2. — Hesap puslalarına yüzde ilâvesi suretiyle müşterilerden alınan paraları, iş veren veya iş veren vekili, bususi surette tutacağı bir deftere günü gününe işlemek mecburiyetindedir.

Bu defterin beş yıllık müddetle saklanması mecburidir.

İş veren veya iş veren vekili, deftere geçirdiği hesapların asıllarına uygun olduğunu kendi mesuliyeti altında olarak tasdik eder.

Bu defter, iş yerinden dışarıya çıkarılamaz. Mümessil işçi veya bunun bulunmadığı hallerde işçiler tarafından seçilmiş bir temsilci, her iş günü sonunda, hesap neticelerinin kendisine bildirilmesini isteyebilir. İş veren veya iş veren vekili ile muabık kalınmak suretiyle hesapların bildirilmesini isteme daha uzun bir zamana bırakılabilir. Ancak bu devre hiçbir suretle 15 günden fazla olamaz.

Her tediyev devresi ile ilgili hesap puslaları o devreye ait paraların işçilere ödenmesinden itibaren bir ay müddetle iş veren veya iş veren vekili tarafından saklanır.

MADDE 3. — Müşterilerin kendi istekleriyle ve arzu ettikleri miktarda bahşiş bırakmaları halinde bu paralar doğrudan doğruya servisi yapan işçiye aittir.

MADDE 4. — Hilâfına mukavele bulunmadıkça, yüzde şeklinde alınan paraların taksimine iştirak hakkına mâlik bulunan işçinin çalışmadığı günler taksim sırasında nazara alınmaz.

MADDE 5. — İş veren veya iş veren vekili, taksime iştirak hakkına malik olan bir işçiyi işe alırken o iş yerinde cari bulunan taksim şekillerini işçiye bildirmek mecburiyetindedir.

Taksim şekilleri üzerinde değişiklikler yapmak isteyen iş veren veya iş veren vekili bu değişiklikleri bir iş haftası evvelinden işçilere bildirmekle mükelleftir.

MADDE 6. — Yüzdelerden başka ayrıca sabit bir ücret vermek suretiyle işçi çalıştırmakta olan iş yerlerinde, bu paralar, sabit ücretin yerine ikame edilmeksizin taksim esas ve şekilleri dairesinde hak sahibi olan işçilere tam olarak ödenir.

MADDE 7. — Birinci maddede gösterilen iş yerlerinde çalışan işçilerin, o iş yerindeki gelirlerinden, 3008 sayılı İş Kanununun 22 nci maddesine kıyasen, tazminat karşılığı olarak, iş veren bir miktar alıkoymalıdır.

Tazminat kesintilerinin, mahsup icrasını gerektirecek bir zarar iras etmeksizin işten çıkan veya çıkarılan işçiye aynen iadesi mecburidir.

Tazminat karşılığı olarak muvakkaten alıkonulan meblâğdan, mahsup yapılması zarureti hâsıl olduğu takdirde, işçi talep ederse, iş veren veya iş veren vekili kendisine mahsubun hangi esaslar dairesinde yapıldığını izah etmeye ve buna ait hesaplarla fatura ve saire gibi belgeleri ibrazla mecburdur.

Tazminat karşılığı olarak alıkonulan paradan ancak o işçi tarafından iras edilen zarar için mahsup icra olunabilir.

MADDE 8. — Bu kanun hükümlerinin tatbiki işçi kazançlarının daha aşağı hadlere indirilmesi için sebep tutulamaz.

MADDE 9. — Bu kanun hükümlerine muhalif bulunan mukavele şartları hükmümsüzdür.

MADDE 10. — Bu kanunun (1, 2, 3, 5, 6 ve 7) nci maddeleriyle konulmuş bulunan mecburiyet ve mükellefiyetlere ve bu kanunun tatbiki için çıkarılacak tüzükte yazılı usul ve şartlara riayet etmeyen iş veren veya iş veren vekili hakkında iki yüz elli liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezası hükmolunur.

MADDE 11. — Bu kanunun 8 nci maddesine muhalif hareket eden iş veren veya iş veren vekiline, işçi kazançlarının daha aşağı hadlere indirilmesinden dolayı işçilerin uğradıkları zararın iki misli tutarında hafif para cezası hükmolunur.

MADDE 12. — Bu kanunun birinci maddesinde yazılı yüzdelerin hangi işlerde çalışan işçilere tahsis olunacağı, bu paraların bu işçilere hangi şartlar ve nispet dâhilinde ve ne suretle dağıtılacağı, bu kanun hükümlerine tâbi müesseselerin ne gibi servisler kurabilecekleri, bu servislerin bahsi geçen paraların tevziinde ne nispette hisse alacakları ve bu kanunun tatbik tarzıyla ilgili sair hususlar, tanzim olunacak bir tüzükte gösterilir.

MADDE 13. — 3008 sayılı İş Kanununun 5518 sayılı Kanunla değiştirilen 32 nci maddesinin son fıkrası kaldırılmıştır.

MADDE 14. — Bu kanun neşri tarihinden bir ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 15. — Bu kanunu İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

30 Ocak 1953

Riyaseti Cumhuriyet yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 29 . I . 1953 ve 1/362

Bu kanunun ilânının Başvekâlete bildirildiğine dair Riyaseti Cumhuriyetten gelen tezkerenin tarih ve numarası : 30 . I . 1953 ve 4/53

<i>Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları</i>	<i>Cilt</i>	<i>Sayfa</i>
	14	106
	18	311
	19	313:329,451:453

[Birleşim : 30, 33 — 55 sıra sayılı Basmayazı 30 ncu Birleşim Tutanağına bağlıdır.]